

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-2355220
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

02 Aralık 2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

7/40619-20 GK 92
7/43709 GK 134
7/48295 GK 11
7/49044 GK 12
7/49066 GK 12
7/49154 GK 12
7/49211 GK 12
7/49319 GK 12
7/49735 GK 12

7/52411-15
7/52417-24 } GK 21
7/52522-23
7/52528-29 } GK 23
7/52613-16
7/52618-20 } GK 24

Murat KURUM
Bakan

-Liste (8 Adet, 9 Sayfa)
-Cevap Yazısı (139 Adet, 251 Sayfa)

7/49894 GK 12
7/51219-20 } GK 13
7/51441 }
7/51443 }
7/51619 }
7/51621-22 }
7/52100-01 } GK 17
7/52103-04 }
7/52217 } GK 18
7/52222 }
7/52704-08 } GK 25
7/52710-14 }
7/52717-18 }
7/52954 }
7/52956-63 }
7/53081 } GK 27
7/53084 }
7/53086-89 }
7/53091-92 }
7/53285-92 } GK 30
7/53294-95 }
7/53297-98 }
7/53446-49 }
7/53451-52 }
7/53455-58 }
7/53460-61 }
7/53570-91 GK 32
7/53692 } GK 34
7/53696-98 }
7/53700-03 }
7/53705-06 }
7/53787 GK 35
7/53882-86 } GK 38
7/53888-90 }
7/53892 }
7/54020 GK 40
7/54107-09
7/54117
7/54119-25
7/54309-10
7/54317
7/54440

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN MURAT BAKAN'IN
TBMM 7/52423 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın 2020 Yılı Sayıştay Denetim Raporu yayınlamıştır. Sayıştay, yapılan incelemede, Bakanlık tarafından atık yönetimi konusunda yetkilendirilmiş kuruluşlara ilişkin mevzuatta yer alan hükümler çerçevesinde, yapılması gereken denetimlerin yapılmadığını tespit etmiştir.

Atıkların toplanması, taşınması, geri kazanımı, geri dönüşümü ve bertaraf edilmelerine dair yükümlülüklerin yerine getirilmesi ve bunlara yönelik gerekli harcamaların karşılanması amacıyla Bakanlığın koordinasyonunda bir araya gelerek oluşturulan tüzel kişiliği haiz birlik olarak tanımlanmaktadır. Mevzuat uyarınca; ilgili kuruluşlar, gerçekleştirilen çalışmaların gelişme raporlarını, bir sonraki yılın planını ve yıllık bütçesini her yılın Mart ayı sonuna kadar Bakanlığa sunmakla yükümlüdürler. Bakanlık ise, yetkilendirdiği kuruluşları denetlemek durumundadır. Ayrıca yetkilendirilmiş kuruluşlar, Bakanlık denetiminin haricinde, bağımsız denetim kuruluşları tarafından da iki yılda bir denetlenmeli ve denetim raporları Bakanlığa sunulmalıdır.

Ancak Sayıştay tarafından yapılan incelemede, Bakanlık'ın söz konusu yetkilendirilmiş kuruluşlara ilişkin etkin bir denetim yapmadığını, aynı zamanda yetkilendirilmiş kuruluşların bağımsız denetim kuruluşları tarafından iki yılda bir denetlenip denetlenmediği hususuna ilişkin bir kontrol sürecinin de işletilmediğini tespit etmiştir.

Sayıştay, "Bu durum, yetkilendirilmiş kuruluşların mevzuatta belirtilen hükümlere uygun hareket edip etmediği ve yükümlülüklerini yerine getirip getirmediği noktasında belirsizlik oluşturmaktadır" demiştir.

İdarenin denetimlerin yapıldığı yönündeki beyanını doğru bulmayan Sayıştay, "Yapılan incelemede tüm yetkilendirilmiş kuruluşların denetlenmediği, ayrıca kuruluşların bağımsız denetim firmaları tarafından da denetlenmediği tespit edilmiştir. Bakanlık tarafından, atık yönetimi konusunda yetkilendirilmiş kuruluşlara ilişkin mevzuatta yer alan denetimlerin yapılması/yaptırılması, aynı zamanda bu kuruluşlar tarafından yıllık olarak sunulması gereken bilgi ve belgelerin eksiksiz bir şekilde sunulup sunulmadığının kontrol edilmesi gerekmektedir" yönünde değerlendirme yapmıştır.

Buna göre;

- 1- Bakanlığınız tarafından atık yönetimi konusunda yetkilendirilmiş kuruluşlara ilişkin mevzuatta yer alan hükümler çerçevesinde yapılması gereken denetimler neden yapılmamıştır?
- 2- Denetimlerin yapılmasında sorumluluğunu yerine getirmeyen, görevini ihmal eden ve hem kamu zararına hem de denetim boşluğuna sebep olan kişiler kimlerdir? Bu ihmallerin sorumluları hakkında hangi idari işlemler uygulanacaktır?

CEVAPLAR:

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 11 inci maddesi doğrultusunda, üretici, ithalatçı ve piyasaya sürenlerin sorumluluğu kapsamında yükümlülük getirilen üreticiler, ithalatçılar ve piyasaya sürenler geri kazanım hedeflerinin yerine getirilmesi, bunlara yönelik harcamaların karşılanması, eğitim ve diğer faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için bir araya gelerek kar amacı taşımayan tüzel kişiliğe haiz bir yapı oluşturabilmektedirler.

Ambalaj atıklarının yönetimi konusunda Bakanlığımızca ÇEVKO (Çevre Koruma ve Ambalaj Atıkları Değerlendirme Vakfı İktisadi İşletmesi), TÜKÇEV (Tüketici ve Çevre Eğitim Vakfı iktisadi işletmesi) , PAGÇEV (Türk Plastik San. Araş. Geliştirme Ve Eğitim Vakfı Geri Dönüşüm İkt. İşletmesi) ve AGED (Atık Kağıt Ve Geri Dönüşümcüler Derneği İktisadi İşletmesi) olmak üzere dört kuruluşa tüm ambalaj grupları için yetki verilmiş, ambalaj atıklarının yönetimi konusunda Bakanlığımız tarafından yetkilendirilmiş kuruluşlar, 2019 yılı plân ve işlem süreçleri dâhilinde Bakanlığımız Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü'nce denetlenmiştir. Yapılan denetimlere istinaden Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği mevzuat güncellemeleri yapılmış, yetkilendirilmiş kuruluş modeli ile ambalaj atıklarının yönetimi uygulamalarına dâhil edilmemiştir.

Aynı zamanda, 21/12/2019 tarihli ve 30985 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Atık Yağların Yönetimi Yönetmeliği kapsamında 21/4/2021 tarihli ve 842736 sayılı Bakan Oluru ile Atık Yağların Toplanması İlişkin Usul ve Esaslar yayımlanmıştır. Söz konusu Usul ve Esasların Yetkilendirilmiş Kuruluş Yükümlülükleri ve Çalışma Esasları başlığı altında yer alan "Her yıl Yönetmelik kapsamındaki faaliyetlerinin ve mali kayıtlarının bağımsız denetim kuruluşlarına incelenmesini sağlar ve inceleme/sonuç/değerlendirme raporlarını yetki aldığı yılı takip eden yıldan itibaren her yıl Mayıs ayı sonuna kadar Bakanlığa sunar." ifadesi ile yetkilendirilmiş kuruluşların bağımsız denetim kuruluşlarınca denetime tabi tutulması, "Atık yağların yönetimine ilişkin faaliyetlerini içeren ve formatı Ek-2'te verilen yıllık raporları hazırlar ve yetki aldığı yılı takip eden yıldan itibaren her yıl Mayıs ayı sonuna kadar Bakanlığa sunar." ifadesi ile de yetkilendirilmiş kuruluşlarca her yıl yapılan faaliyetlerin Bakanlığa sunulması hüküm altına alınmıştır.

2/4/2015 tarih ve 29314 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Atık Yönetimi Yönetmeliğinin 21 inci maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen hüküm ile birlikte Bakanlığımızca 4/5/2015 tarih ve 5993 sayılı Bakan Oluru ile yayımlanmış olan "Yetkilendirme Usul ve Esasları" çerçevesinde; Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği, Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği ve Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliği kapsamında Bakanlığımızca yetkilendirilen 7 (yedi) tane yetkilendirilmiş kuruluşa gönderilen 18/6/2020 tarihli ve E.122337 sayılı yazımız ile bağımsız bir denetim kuruluşuna yaptırılacak denetim sonucunda 2018 ve 2019 yıllarını kapsayacak şekilde hazırlanan onaylı denetim raporlarının Bakanlığımıza sunulmasının gerektiği bildirilmiş olup bahse konu raporlar Bakanlığımıza sunulmuştur.

Bununla birlikte, Bakanlığımız tarafından yetkilendirilen Yetkilendirilmiş Kuruluşlar tarafından yukarıda anılan Usul ve Esaslarının üçüncü bölümünün ikinci maddesinde yer alan hüküm gereğince her yıl hazırlanan yıllık raporlar Bakanlığımıza sunulmakta, söz konusu raporlar Bakanlığımız tarafından değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği, Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği ve Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliği kapsamında mevzuat güncelleme çalışmaları devam etmekte, yetkilendirilmiş kuruluş modeline ilişkin düzenlemelerinde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.